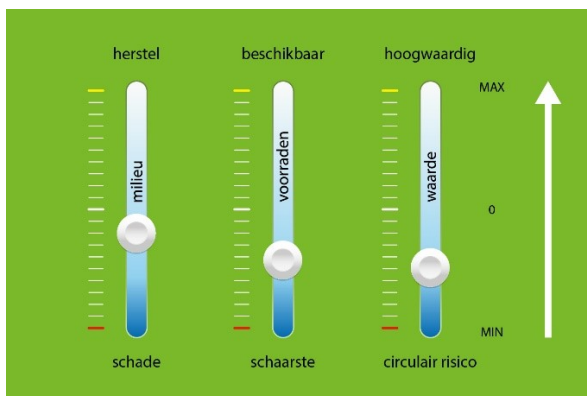

Managementsamenvatting materialenstrategie Rijkswaterstaat

Deze 'Eerste aanzet tot een Circulaire Materialenstrategie', kortweg Materialenstrategie, is geschreven in het kader van het Rijkswaterstaat Impulsprogramma Circulaire Economie, dat is opgestart omdat Rijkswaterstaat in 2016 de ambitie heeft uitgesproken om in 2030 circulair en klimaatneutraal te werken. Naast de eigen ambitie van RWS heeft de ambitie uit het 'Rijksbrede programma Circulaire Economie' om in 2030 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken en in 2050 100%, mede als uitgangspunt gediend voor deze Materialenstrategie.

Binnen het Impulsprogramma is een aantal programmalijnen gedefinieerd, waarvan 'Circulair Materiaalgebruik' er één is. Bij het uitwerken van programmalijn Circulair Materiaalgebruik ontstond het inzicht dat er vooraleerst behoefte is aan een materiaalgerichte strategie, die na vaststelling in de RWS werkprocessen kan worden geïmplementeerd.

In deze Materialenstrategie is er voor gekozen om naast de Rijksambitie om in 2030 50% minder primaire grondstoffen (fossiel, metaal, mineraal) te gebruiken, de door CB'23 benoemde drie kerndoelstellingen van circulair bouwen te hanteren als uitgangspunt voor een Rijkswaterstaat visie op materiaalgebruik. Het onderstaande schema toont de samenhang tussen de drie circulaire doelstellingen en de zes materiaalthema's aan de hand van drie assen met schuifregelaars:

1. Milieu: van milieuschade tot milieuherstel
2. Voorraden: van schaarste tot beschikbaarheid van voorraden;
3. Waarde: van circulair risico tot waardebehoud en hoogwaardigheid.

De drie schuifregelaars laten de score van een materiaal in één oogopslag zien. Hiermee kan RWS een circulair materiaalbeleid gaan voeren door het gebruik van positief scorende materialen te stimuleren en voor negatief scorende materialen in te zetten op verbeteringen of substitutie.

In de Materialenstrategie wordt elk van de zes materiaalthema's beschouwd en worden voor elk thema keuzes/nadere invullingen voorgesteld. Deze voorstellen dienen per (materiaal)keten te worden doorvertaald naar een beleid met meer concrete acties en naar inbedding in de RWS-organisatie.

Disclaimer

Deze samenvatting van de materialenstrategie is gebaseerd op de inzichten die tot nu toe zijn opgedaan. Het onderwerp is nog sterk in ontwikkeling en er wordt bijvoorbeeld nog gewerkt aan een beleidsmatige concretisering van de CE doelen. Dit zal mogelijk ook consequenties hebben voor de materialen strategie van Rijkswaterstaat. Zie deze versie dus als een eerste aanzet, die in de loop van de tijd zal worden geactualiseerd.

Najaar 2021.

Het is duidelijk dat RWS het verder invullen, concretiseren en operationaliseren van de Circulaire Materialenstrategie niet volledig zelfstandig kan bepalen, maar daarbij zal moeten samenwerken met anderen. De Circulaire Materialenstrategie biedt daarbij op drie vlakken toegevoegde waarde:

- Het geeft de richting aan waar we op termijn naar toe willen zonder dat nu al duidelijk is hoe precies en/of met welke instrumenten;
- Het gaat helpen om de boodschap te delen en ons belang te behartigen in de gesprekken die we met anderen voeren;
- Het geeft bedrijven, opdrachtnemers en derden duidelijkheid waar wij naartoe willen, zodat ze daar ook op kunnen anticiperen.

Een breed draagvlak in de bouwsector is nodig om de beoogde transitie te kunnen realiseren. Afhankelijk van de positie van RWS in de keten wordt per materiaalketen bepaald welke rolomvatting het beste bij RWS en de keten past. Het is niet de bedoeling dat RWS alleen naar aanleiding van de circulaire materialenstrategie al een keuze maakt ten aanzien van rolomvatting, die zal namelijk integraal onderdeel uitmaken van het op te leveren Impulsprogramma.

Gelukkig hebben veel materiaalketens waarmee RWS samenwerkt al initiatieven ontplooid om duurzamer en/of circulair te gaan werken (het Betonakkoord, de Asfaltimpuls, de Houtketen), de aanpak wordt impliciet al vaak toegepast en kenmerkt zich veelal door als procesregisseur het initiatief te nemen om de transitie verder te helpen door financiële ondersteuning en/of personele inzet van RWS medewerkers. Zo wordt samengewerkt aan het opsporen en oplossen van belemmeringen en het opnemen van prestatie-eisen die wellicht nodig zijn om innovaties een kans te geven.

Voor een transitie naar een Circulaire Economie is het noodzakelijk dat bepaalde technologieën worden ontwikkeld. Rijkswaterstaat kan een belangrijke impuls geven aan de benodigde innovaties door tijdig en veel duidelijker aan te geven hoe het Circulaire Economie concreet wil invullen en daarvoor samenwerking te zoeken met marktpartijen en kennisinstellingen. Om inzicht te bieden in het tempo van de transities in de verschillende materiaalketens en de innovaties die kunnen bijdragen aan onze strategie, worden diverse instrumenten ontwikkeld. De belangrijkste zijn een beoordelingskader voor circulaire innovaties en een 'volwassenheidsmodel' om te monitoren of de markt in staat is de gewenste innovaties te leveren.

Net als bij de externe samenwerking met ketenpartners, is de ontwikkeling van circulair werken iets dat binnen Rijkswaterstaat samen met de verschillende relevante organisatieonderdelen wordt opgepakt. De transitie naar circulair werken heeft gevolgen voor interne werkprocessen van RWS, zoals:

- Ontwerpprocessen;
- Inkoop- en (in de toekomst ook) verkoopprocessen;
- Kwaliteits- en informatiemanagement t.a.v. materialen tijdens de beheerfase en in de transitie naar toepassing in volgende levenscycli.

Tenslotte kunnen wettelijke kaders en technische regelgeving een belemmering vormen voor de transitie naar circulair materiaalgebruik. Deze Materialenstrategie kan helpen om tot een aanscherping te komen van de relevante wetgeving en kan helpen bij herziening van nationale en internationale (technische) regelgeving.

Disclaimer

Deze samenvatting van de materialenstrategie is gebaseerd op de inzichten die tot nu toe zijn opgedaan. Het onderwerp is nog sterk in ontwikkeling en er wordt bijvoorbeeld nog gewerkt aan een beleidsmatige concretisering van de CE doelen. Dit zal mogelijk ook consequenties hebben voor de materialen strategie van Rijkswaterstaat. Zie deze versie dus als een eerste aanzet, die in de loop van de tijd zal worden geactualiseerd.

Najaar 2021.